

ROMÂNIA
MINISTERUL EDUCAȚIEI, CERCETĂRII ȘI INOVĂRII
UNIVERSITATEA DIN BACĂU
Str. Calea Mărășești, nr. 157, Bacău, 600115
Tel. ++40-234-542411, tel./ fax ++40-234-545753
www.ub.ro; e-mail: rector@ub.ro

BULETIN INFORMATIV - Februarie 2009

**CODUL DE ETICĂ în cercetarea științifică, transfer tehnologic și inovare
din Universitatea din Bacău**

CODUL DE ETICĂ în cercetarea științifică, transfer tehnologic și inovare din Universitatea din Bacău

Aprobat în data de 10.12.2008

I. Dispoziții generale

Art. 1. Codul de etică în cercetare științifică, transfer tehnologic și inovare a personalului didactic și de cercetare din Universitatea din Bacău, denumit în continuare, Codul de Etică în Cercetare, este elaborat în conformitate cu Ordonanța Guvernului nr.57 din 16 august 2002 privind cercetarea științifică și dezvoltarea tehnologică, așa cum a fost aprobată prin Legea Nr. 324 din 8 iulie 2003, cu modificările și completările ulterioare, cu Legea Nr. 319 din 8 iulie 2003 privind Statutul personalului de cercetare-dezvoltare, cu Legea Nr. 206 din 27 mai 2004 privind conduita în cercetarea științifică, dezvoltare tehnologică și inovare, cu Ordinul ministrului educației și cercetării Nr. 400 din 22 februarie 2007 și cu Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Național de Etică a Cercetării științifice. Prezentul cod reprezintă o adaptare a *CODULUI GENERAL DE ETICĂ ÎN CERCETAREA ȘTIINȚIFICĂ* elaborat de Consiliul Național de Etică.

Art. 2. Codul de Etică în Cercetare are în vedere reglementările internaționale în domeniu, legislația Uniunii Europene și standardele acesteia privind etica în cercetarea științifică. Codul de Etică în Cercetare are rolul de a preciza principiile, responsabilitățile și procedurile astfel încât cercetarea științifică și inovarea din Universitatea din Bacău să se desfășoare în conformitate cu exigențele Spațiului European al Cunoașterii și cu principiile etice acceptate de comunitatea științifică internațională.

Art. 3. Codul de Etică în Cercetare reglementează buna conduită în cercetarea științifică, transferul tehnologic și inovare.

Art. 4. Buna conduită în cercetarea științifică se referă la:

- a) respectarea legii;
- b) garantarea libertății în știință, în cercetarea științifică și în învățământ;
- c) respectarea principiilor bunei practici științifice;
- d) asumarea responsabilităților.

I. Termeni de bază

Art. 5. In sensul prezentului cod termenii de bază sunt definiți astfel:

a) acțiune ostilă – mijlocirea oricărei activități sau acțiuni cu efectele negative asupra statutului universității. Ea se referă la angajări, acordarea de grade profesionale, promovări, obținerea de granturi sau contracte, cooperări etc.;

b) alegație – invocarea unei teorii, unei păreri, unui document etc. pentru a argumenta sesizarea de fraudă în cercetarea științifică;

c) ancheta – etapa inițială a cercetărilor asupra fraudei în cercetarea științifică, care se declanșează după alegație. Ancheta are rolul de a verifica dacă alegația are o bază reală sau nu și este realizată de un număr mic de persoane;

d) arbitrarea – rezolvarea unei dispute asupra fraudei în cercetarea științifică de către un arbitru. Decizia arbitrului trebuie respectată în toată universitatea;

e) arbitru – persoană juridică sau fizică, cu calificare corespunzătoare, care trebuie să analizeze și să decidă asupra gradului de culpabilitate al persoanei acuzate de abatere de la buna conduită în cercetarea științifică;

f) buna practică – respectarea ansamblului de acte normative care reglementează buna conduită în cercetarea științifică;

g) conflict de interese – situația de incompatibilitate în care se află o persoană care are un interes personal ce influențează imparțialitatea și obiectivitatea activităților sale în evaluarea, monitorizarea, realizarea, raportarea activităților de cercetare – dezvoltare. Situația de incompatibilitate se referă și la obținerea de granturi sau contracte de cercetare, realizarea unor activități de cercetare (proponeri de proiecte de cercetare, lucrări de cercetare, etc.), pentru o altă organizație care are în profil activitatea de cercetare-dezvoltare cu un profil asemănător cu al Universității din Bacău. Interesul personal se referă la orice avantaj pentru persoana în cauză, soțul/soția, rude ori afini până la gradul al patrulea (inclusiv situația în care cei nominalizați fac parte din aceleași domenii specifice activității de cercetare);

h) confecționarea de date – înregistrarea și prezentarea unor date din imaginație, care nu sunt obținute prin metodele de lucru folosite în cercetarea științifică;

i) confidențialitate – păstrarea secretului asupra cercetării științifice aflată în desfășurare sau recent finalizate, asupra persoanei acuzată de fraudă și asupra persoanei care face o alegație;

j) eroare – eroare neintenționată, datorată insuficienței informării, insuficienței practici profesionale, neglijenței profesionale sau entuziasmului științific exagerat; depistarea erorii impune autorului ei obligația de a o denunța public; în cazul lucrărilor publicate, recunoașterea erorii trebuie făcută în aceeași, revistă, jurnal etc. în care ea a apărut;

k) evaluare – aprecierea rezultatelor cercetării științifice prin folosirea unor criterii calitative și cantitative, cum ar fi prestigiul revistei, jurnalului etc., numărul de citări, impactul asupra societății, sau asupra mediului ambiant etc;

l) falsificare – măsluirea materialelor de cercetare, a echipamentelor, proceselor sau rezultatelor; omiterea unor date sau rezultate de natură a deforma rezultatele cercetării;

m) fraudă – acțiunea deliberată de confecționare, falsificare, plagiere, înstrăinare ilicită a rezultatelor cercetării științifice sau alte procedee care se abat de la practicile acceptate de comunitatea științifică și care au ca scop obținerea unui prestigiu științific, a unor finanțări, a conducerii de proiecte sau a acceptării rapoartelor de cercetare etc.;

n) integritate – politica cercetătorilor individuali și a universității pentru respectarea demnității umane, a valorilor intrinseci ale științei, a animalelor și a mediului înconjurător;

o) investigație – etapa a doua a cercetărilor asupra fraudei, care urmează anchetei și care se bazează pe fapte dovedite;

p) normă legală – prevedere legală care restrânge libertatea în cercetarea științifică, cum ar fi legile de respectare a demnității umane, de protecție a animalelor, de folosire a drogurilor, a substanțelor chimice sau radioactive etc.;

q) notificare – comunicarea scrisă făcută unei persoane acuzată de fraudă în cercetare; notificarea se trimite persoanei în cauză înainte a procedurilor de anchetă sau investigație;

r) paternitate – calitatea de autor al unui produs științific;

s) plagiat – însușirea ideilor, metodelor, procedurilor, tehnologiilor, rezultatelor unei persoane, indiferent de calea prin care acestea au fost obținute, prezentându-le drept creație personală; violarea proprietății intelectuale prin însușirea abuzivă de idei ale altuia (altora);

t) probitate intelectuală – neacceptarea falsificării de rezultate științifice, neînsușirea de idei sau rezultate ale cercetării științifice. Nedivulgarea conflictelor de interese etc., cu scopul de a induce în eroare comunitatea științifică și de a crea prejudicii societății, constituie lipsă de probitate intelectuală;

u) produs științific – produs industrial, raport de cercetare, etc., publicație, brevet de

invenție, program de calculator etc. obținut în urma activității de cercetare științifică;

v) proprietate intelectuală – totalitatea mijloacelor prin care o idee este difuzată (carte, articol, suport electronic etc.), precum și dreptul de autor corespunzător; după caz, proprietatea intelectuală se poate referi și la tezele de doctorat; lucrarea semnată de mai mulți autori aparține fiecăruia dintre ei; dacă ideea n-a fost difuzată printr-unul din mijloacele menționate ea nu reprezintă o proprietate intelectuală;

w) responsabilitate – responsabilitatea cercetătorilor individuali și a universității pentru păstrarea integrității în cercetare;

x) sancțiuni – sancțiune aplicată persoanei fizice care nu respectă reglementările bune conduite în activitatea de cercetare științifică, dezvoltare tehnologică și inovare;

y) standard științific – normă sau ansamblu de norme care reglementează buna conduită în cercetarea științifică;

z) valoare științifică – calitatea unui produs științific de a contribui la progresul cunoașterii.

II. Principii

Art. 6. Progresul cunoașterii este bazat pe libertatea cercetării științifice. Această libertate este îngădită de:

- a) respectarea demnității și a drepturilor omului;
- b) protecția animalelor;
- c) protejarea mediului ambiant.

Art. 7. Libertatea cercetării științifice se asigură prin:

- a) accesul liber la sursele de informare;
- b) schimbul liber de idei;
- c) neamestecul factorului politic în activitățile de cercetare – dezvoltare și inovare;
- d) necenzurarea produselor științifice.

Art. 8. Cooperarea și colegialitatea în grupurile de cercetare științifică reprezintă o protecție față de erorile științifice și față de fraudă, asigurând transparența rezultatelor și conducând la creșterea valorii produselor științifice. Cooperarea trebuie să permită schimbul de idei, criticile reciproce, verificarea reciprocă a rezultatelor etc.

Art. 9. Originalitatea și calitatea produselor științifice trebuie să primeze asupra cantității la evaluarea rezultatelor cercetării științifice. Criteriile cantitative de evaluare a rezultatelor cercetării științifice trebuie corelate cu cele care privesc originalitatea și eficiența procesului cunoașterii.

Art. 10. Datele primare care au condus la ieșirea pe piață a produsului științific trebuie păstrate, în condiții de siguranță, conform cu nomenclatorul aprobat de Arhiva Națională. Datele primare trebuie să permită reproductibilitatea produsului științific și în alte grupuri de cercetare.

Art. 11. Datele contradictorii, diferențele de concepție experimentală sau de practică, diferențele de interpretare a datelor, diferențele de opinie sunt factori specifici cercetării – dezvoltării și nu constituie abateri de la buna conduită în cercetare.

Art. 12. Cercetarea științifică nu trebuie să conducă la pagube sociale sau individuale. Acest principiu este de mare importanță în special pentru elaborarea de teme finanțate din fonduri publice.

III. Standarde

Art. 13. Respectarea standardelor științifice constituie o garanție a bunei conduite în cercetarea științifică. Principalele standarde științifice generale exclud:

- a) ascunderea sau înlăturarea rezultatelor nedorite;
- b) confecționarea de rezultate;
- c) înlocuirea rezultatelor cu date fictive;
- d) interpretarea deliberat distorsionată a rezultatelor și deformarea concluziilor;
- e) plagierea rezultatelor sau a publicațiilor;
- f) prezentarea deliberat deformată a rezultatelor altor cercetători;
- g) neatribuirea corectă a paternității unei lucrări;
- h) introducerea de informații false în solicitările de granturi sau de finanțări;
- i) nedezvăluirea conflictelor de interese;
- j) deturnarea fondurilor de cercetare;
- k) neînregistrarea și/sau nestocarea rezultatelor, precum și înregistrarea și/sau stocarea eronată a rezultatelor;
- l) lipsa de informare a echipei de cercetare, înaintea începerii activității la un proiect de cercetare, cu privire la: drepturi salariale, răspunderi, coautorat, drepturi asupra rezultatelor cercetărilor, surse de finanțare și asocieri;
- m) lipsa de obiectivitate în evaluări și nerespectarea condițiilor de confidențialitate ale rapoartelor de evaluare, alegațiilor, rapoartelor de cercetare etc.;
- n) publicarea sau finanțarea repetată a acelorași rezultate ca elemente de noutate științifică, fără a se menționa sursa inițială și/sau cu adăugiri neesențiale;
- o) nerecunoașterea metodologiilor și a rezultatelor altor cercetători ca sursă de informare;
- p) nerecunoașterea erorilor proprii;
- q) difuzarea rezultatelor proprii într-o manieră iresponsabilă, cu exagerări și repetări;
- r) nerespectarea clauzelor granturilor, contractelor, protocoalelor etc.;
- s) împiedicarea unor cercetători în activitatea lor sau favorizarea altora.

IV. Responsabilități

Art. 14. Conducerea Universității din Bacău trebuie să asigure structura organizatorică și condițiile care să permită respectarea principiilor și standardelor bunei conduite în cercetarea științifică, precum și buna funcționare a comisiei de etică.

Art. 15. Autorii aceluiași produs științific sunt solidari responsabili, și, după caz, individual, pentru corectitudinea lui. Calitatea de autor onorific nu este acceptată.

Art. 16. Conducerea Universității din Bacău, precum și cercetătorii științifici înșiși au datoria de a sesiza instituțiile statului atunci când constată că rezultatele cercetării științifice au un efect negativ asupra societății.

Art. 17. Responsabilitatea pentru folosirea corectă a fondurilor de cercetare revine conducerii Universității din Bacău.

V. Abateri și sancțiuni

Art. 18. Atunci când sunt semnalate cazuri de conduită științifică necorespunzătoare, la propunerea comisiei de etică, sunt activate grupuri de arbitri, formate din trei membri ai

comisiilor de etică de la nivelul facultăților.

Art. 19. Conduita științifică necorespunzătoare se constată în două etape succesive, ancheta și investigația. Comisiile de anchetă și de investigație sunt aprobate de Biroul Senatului, la propunerea comisiei de etică.

Art. 20. Ancheta reprezintă prima etapă și are rolul de a constata faptele referitoare la conduita științifică necorespunzătoare. Ancheta se declanșează în urma unei sesizări și se desfășoară într-o perioadă relativ scurtă de timp, după informarea în scris a persoanei/ persoanelor incriminată(e). Informarea trebuie să se refere asupra motivelor incriminării și asupra documentelor existente. Pe durata anchetei trebuie să se asigure protecția incriminatului și a persoanei care a depus alegația.

Art. 21. Ancheta se încheie cu un raport al comisiei de anchetă, din care trebuie să rezulte dacă alegația are temei sau nu. Raportul se înaintează conducerii universității, care, pentru alegații întemeiate, îl trimite comisiei de investigație. În cazul alegației nedovedite, conducerea universității propune procedura de reconciliere a părților.

Art. 22. Investigația se declanșează pe baza raportului comisiei de anchetă, avizat de conducerea universității. Pe durata investigației se realizează audieri, înregistrări de probe etc. Investigația se desfășoară asigurând protecția incriminatului și a persoanei care a depus alegația, urmărindu-se nealterarea încrederii în cercetarea științifică și protecția prestigiului universității.

Art. 23. Investigația se încheie cu un raport al comisiei de investigație, care se transmite conducerii universității. Pentru cazurile de conduită științifică necorespunzătoare dovedite, raportul trebuie să conțină recomandări și propuneri de sancționare. Conducerea universității comunică incriminatului rezultatul investigației și sancțiunile propuse.

Art. 24. Persoana găsită vinovată de către comisia de etică poate să se adreseze Consiliului Național de Etică, care verifică contestația și stabilește, în termen de 30 de zile, verdictul, propunerile și recomandările către rectorul universității.

Art. 25. Condițiile specifice de desfășurare a procedurilor legate de conduita științifică necorespunzătoare în Universitatea din Bacău sunt următoarele:

- a) alegațiile de conduită științifică necorespunzătoare sunt adresate rectorului prin înregistrarea la registratura universității;
- b) perioada pentru parcurgerea etapelor de anchetă și de investigație nu trebuie să depășească 30 de zile calendaristice;
- c) grupurile de arbitri pe domenii de arbitraj se formează prin decizie a rectorului la propunerea comisiei de etică;
- d) ancheta și investigația se desfășoară sub formă de interviu și cercetare documentară pe baza unor documente scrise;
- e) dreptul de audiere al incriminatului se asigură prin garantarea confidențialității informațiilor primite;
- f) hotărârile comisiilor de anchetă și investigație se iau cu majoritate de voturi;
- g) conflictul de interese la parcurgerea etapelor de anchetă și de investigație este eliminat prin numirea unor persoane care nu au nici o legătură cu cazul incriminat, pe baza unei declarații scrise pe propria răspundere;
- h) păstrarea documentelor și a rezultatelor anchetei și/sau investigației se face în

conformitate cu regulamentul comisiei de etică.

Art. 26. Sancțiunile au rolul de a preveni cazurile de conduită științifică necorespunzătoare, de a păstra prestigiul cercetării științifice și al Universității din Bacău. Principalele sancțiuni sunt:

- a) îndepărtarea persoanei/persoanelor din echipa de realizare a proiectului;
- b) schimbarea responsabilului de proiect;
- c) retragerea și/sau corectarea tuturor lucrărilor publicate prin încălcarea regulilor de bună conduită științifică;
- d) mustrare scrisă;
- e) retrogradare din funcție;
- f) suspendarea din funcție;
- g) interdicția de a face parte din diverse comisii (de evaluare, de acordarea de fonduri etc.)
- h) interdicția de participare la competiția de obținere a finanțării temelor de cercetare;
- i) obligația de a face publice (dar fără a afecta imaginea universității) corecțiile asupra rezultatelor obținute de cel incriminat.

Art. 27. Sancțiunile prevăzute la Art. 24 nu absolvă pe cei vinovați de aplicarea altor reglementări juridice în vigoare.

VI. Dispoziții finale

Art. 28. Modificarea prezentului regulament se face cu aprobarea majorității simple a membrilor Senatului Universității din Bacău.

Art. 29. Prezentul regulament intră în vigoare la data adoptării lui de către Senatul Universității din Bacău.

Rector,

Prof.univ.dr.ing. Valentin NEDEFF